

Internationella modersmålsdagen 21 februari

Den 21 februari är det Internationella modersmålsdagen. Modersmålsdagen inrättades av Unesco 1999. Syftet med dagen är att främja språklig mångfald och språkundervisning och att höja medvetenheten om språkliga och kulturella traditioner, för att främja förståelse, tolerans och dialog. Rektorsenheten för flerspråkighet kommer att uppmärksamma dagen under vecka 7- 8. Modersmålslärarna tillsammans med barn/elever på olika förskolor och skolor kommer att arbeta med dikter, sånger, teater, m.m. i de olika språkgrupperna.

År 2008 var starten för ett Internationellt språkår som utlysts av UNESCO för att visa på vikten av språkinläring och för att skydda och stärka mindre och hotade språk. Med modersmål, eller förstaspråk, menas det språk som en person först lär sig tala som litet barn. Ordet modersmål har funnits i svenskan åtminstone sedan 1500-talet. Det är en direktöversättning av latinets **lingua materna**.

En person kan ha flera modersmål om hon/han lärt sig flera språk samtidigt, till exempel genom att ha föräldrar som talar olika språk. När personen lär sig ytterligare språk efter att modersmålet har etablerats, så klassificeras det som ett andraspråk. Ett andraspråk lärs in i den miljö där språket talas, till exempel vid invandring eller i ett mångspråkigt samhälle.

Modersmålet viktigt för inläring av annat språk

Ett väl utvecklat modersmål underlättar inläringen av ett annat språk och därför är modersmålsundervisningen så viktig. Forskningsresultaten är tydliga. Invandrarbarn som får mycket undervisning på sitt modersmål klarar sig bättre i skolan och blir oftast också bättre på svenska. Kenneth Hyltenstam, professor vid Centrum för

Tvåspråkighetsforskning vid Stockholms universitet nämner motiven modersmålsundervisning. Modersmålsundervisningen fungerar

- som stöd för utveckling av modersmålet
- som stöd för inläring av svenska
- som stöd för utveckling av (etnisk) identitet
- som stöd för primärsocialisation och som stöd för kunskapsinhämtande.

Alla motiven är betydelsefulla och många gånger avgörande för eleven.

6000 språk i världen

Det finns cirka 6000 språk i världen, hälften är på väg att försvinna. Det är viktigt att försäkra sig om att mindre språk också kan fortsätta att hållas levande jämsides med de stora internationella språken. I Sverige finns ingen riktig språkstatistik men uppskattningsvis talas närmare 200 modersmål. Störst är svenskan med ungefär 8 miljoner talare, näst störst finskan med ca 300 000 talare. Många modersmål har bara ett par hundra talare i Sverige, som de afrikanska språken wolof eller mandinka. I Jönköping finns det ca 50 språk och modersmålsundervisning ges på 28 språk.

Minoritetsspråk

Finska, samiska, meänkieli (tornedalsfinska), romani chip och jiddisch har en särskild ställning som officiellt erkända minoritetsspråk, sedan Sverige ratificerat den europeiska minoritetsspråkskonventionen 2000.

För att stärka de nationella minoriteternas rättigheter och för att höja ambitionen i genomförandet av minoritetspolitiken har regeringen beslutat om en lagrådsremiss 29 januari 2009. Lagrådsremissen innehåller förslag om en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk, ändring i sametingslagen och socialtjänstlagen. I lagrådsremissen presenteras även regeringens samlade strategi för de nationella minoriteterna.

Mer information

Mer information om Internationella modersmålsdagen och hur den kommer att firas utomlands och i Sverige hittar du hos <http://portal.unesco.org/education> och <http://modersmal.skolutveckling.se>

*Pershang Mardan
Rektorsenheten för flerspråkighet*